

**TIP FAKÜLTESİNDEN MEZUN OLUP,
DEVLET HİZMETİ YÜKÜMLÜLÜĞÜNE ATANAN
VE GÖREVE HİÇ BAŞLAMAYAN HEKİMLER
“MÜSTAFİ” MİDİR?**

Meslek odamıza, tıp fakültelerinden mezun olup devlet hizmeti yükümlülüğüne atanan ve çeşitli nedenlerle göreve hiç başlamayan hekimler başvurular yapmaktadır. Başvurulara göre, kimi sağlık müdürlükleri, bu statüdeki hekimlere “atandıkları yerde işe başlamayarak devlet memuriyetinden çekilmiş olduklarını, yani “müstafi” sayıldıklarını” söylemektedir. Bu nedenle hekimler arasında, göreve hiç başlamamanın “istifa” olup-olmadığı konusunda tereddütler yaşanmaktadır.

Bu tereddütleri gidermek adına, hem yasal düzenlemeler hakkında bilgi vermek, hem de yaptığımız başvuruya Sağlık Bakanlığı'nın verdiği cevap aktarmak istiyoruz:

1- 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun ek 4. maddesi uyarınca, tıp fakültesi mezunları devlet hizmeti yükümlülüğüne atanmaktadır. Ancak hekimlerin bir kısmı (eğitime devam etmek, TUS'a hazırlanmak, evlilik gibi) çeşitli nedenlerle devlet hizmeti yükümlülüğüne hiç başlayamamaktadır. Bu durumdaki hekimlerin atama işlemleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 63. maddesi uyarınca iptal edilmektedir:

“Bir göreve ilk defa veya yeniden atananlardan belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın 62 nci maddedeki süre içinde işe başlamayanların atanmaları iptal edilir ve bunlar 1 yıl süreyle Devlet memuru olarak istihdam edilemezler. Bunların belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler nedeniyle göreve başlamama hali iki ayı aştığı takdirde atama işlemi atamaya yetkili makamlarca iptal edilir.

Başka yerdeki bir göreve atananlardan 62 nci maddedeki süre içinde hareket ederek belli yol süresi sonunda yeni görevlerine başlamayanlara, eski görevlerinden ayrılış ve yeni görevlerine başlayış tarihleri arasında aylık verilmemek şartı ile 10 günlük bir süre daha verilebilir. Belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın bu süre sonunda da yeni görevlerinde işe başlamayanlar memuriyetten çekilmiş sayılırlar.”

Dolayısıyla, tıp fakültelerinden mezun olup ilk defa ataması yapılan hekimler, süresi içinde işe başlamadıklarında atama işlemleri iptal edilecek; bu hekimler bir yıl süreyle devlet memuriyetine dönemeyecektir.

2- “Müstafi olmak”, yani “memuriyetten çekilmiş sayılmak” ise farklı bir hukuki durumdur. Önemle belirtelim ki 657 sayılı Kanun'da “istifa” kavramı bulunmamaktadır. Bunun yerine, Kanun'un 94. maddesinde “çekilme” tanımlanmış, “çekilme”nin memuriyeti sona erdireceği belirtilmiştir:

“Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunmuş sayılır.

Çekilmek isteyen memur yerine atanan kimsenin gelmesine veya çekilme isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder. Yerine atanan kimse bir aya kadar gelmediği veya yerine bir vekil atanmadığı takdirde, üstüne haber vererek görevini bırakabilir. ...”

Kısacası, ilk defa memuriyete atanan hekimlerden işe hiç başlamayanların atama işlemleri 63. madde uyarınca iptal edilecektir. Atandıkları yerde göreve başlayan ve daha sonra yazılı olarak talepte bulunan hekimler ise memuriyetten çekilebilecektir. Keza göreve başladıktan sonra mazereti olmaksızın görevi terk edenler de çekilmiş (müstafi) sayılacaklardır.

3- Memuriyet görevine başlayıp-başlamama ve memur unvanını kazanıp-kazanmama durumuna göre belirlenen bu fark son derece önemlidir. Zira “memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları” başlıklı 92. maddeye göre, memurluktan “çekilme” veya “çekilmiş sayılma” yalnızca iki kez kullanılabilen haklardır. Devlet memurluğundan ikiden fazla çekilmenin (veya çekilmiş sayılmanın) yasal sonucu, bir daha devlet memuru olamamaktır.

Oysa ilk defa atanıp işe hiç başlamayan hekimler, 63. madde kapsamında değerlendirilmekte ve atama işlemi iptal edilmektedir. Bunun yasal sonucu ise yalnızca bir yıl devlet memuru olamamaktır.

4- Tereddütlere yol açan yanlış bilgilendirmenin düzeltilmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığı’na başvuruda bulunulmuş ve “*Bakanlığın bu konudaki uygulaması*” sorulmuştur. Sağlık Bakanlığı tarafından verilen cevapta da,

“Tıp fakültelerinden mezun olup 3359 sayılı Kanun kapsamında Devlet Hizmeti Yükümlüsü olan tabiplerden 657 sayılı Kanun’un 62. maddesinde belirtilen süre içinde görevine başlamayanlara ilişkin mezkur Kanun’un 63. maddesi uyarınca işlem tesis edilmektedir”

denilmiştir.

Dolayısıyla Sağlık Bakanlığı tarafından da, ilk defa memuriyete atanan hekimlerden işe hiç başlamayanların atama işlemlerinin, 63. madde uyarınca iptal edileceği vurgulanmıştır. Söz konusu hekimler, 94. madde kapsamına girmemekte, “*müstafi*” yani “*istifa etmiş*” kabul edilmemektedir.

Bilginize sunulur.

11.03.2015

İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu